

más, nem felsőoktatási könyvtárakra, nem vesélyeztetetheti az egyetemi könyvtárak fejlesztési igényeit, a növekvő oktatási-kutatási igények kielégítését.

- Az automatizálási program ne csak a számítógépesítésre terjedjen ki, hanem a könyvtári munka egyéb területeinek a gépesítését, korszerűsítését is foglalja magába (pl. kötészet, könyvrestaurálás, mikrofilm-laboratórium, másolás, sokszorosítás, irodagépesítés stb.).
- A világbanki projektnek számolnia kell a korszerű technika legalább 5 éves működési költségeinek fedezésével is (hálózati szerviz, szoftver "maintenance cost" stb.).
- A világbanki projekt szervezését, lebonyolítását az MKM közvetlen irányításával célszerű megvalósítani – és a lehető legkevesebb költségráfordítással. E szervezetben, illetve szakmai testületben az egyetemi könyvtárak képviselőinek jelen kell lenniük.

A könyvtár- és szakirodalmi tájékoztatásügy törvényi szabályozásának koncepciójához fűzött észrevételek összefoglalása:

- A hazai könyvtár- és tájékoztatásügynek szüksége van törvényre; ez jelent garanciát mind a működésre, mind a finanszírozásra.
- A könyvtári törvényt össze kell hangolni a felsőoktatási, akadémiai és önkormányzati törvénnyel.
- Az EKK szükségesnek tartja, hogy készüljön *egységes információs törvény*, amely a tudományos, szakmai információk gyűjtését, terjesztését is szabályozza stb.

Ugyancsak meghatározó és fontos a könyvtárak tevékenysége szempontjából a *nonprofit szervezetekre* vonatkozó jogalkotás.

► Fontos a könyvtári és tájékoztatási rendszer egyértelmű felvázolása, a finanszírozás módjainak, az állam és más fenntartók kötelezettségeinek rögzítése.

- A könyvtárak zavartalan működéséhez, fejlesztéséhez *Központi Könyvtári Alapot* kell létrehozni.
- A továbbiakban több kérdésben értelmezési vita bontakozott ki, úgymint: közkönyvtár és nyilvános könyvtár, országos feladatokról tudományos szakkönyvtár (az eddigiekből melyekre van szükség, illetve hány ilyen legyen), kötelezőpéldány-szolgáltatás, szakmai felügyelet, információszolgáltatás és -közvetítés, nemzeti könyvvagyon, könyvtári hálózat, az egyetemi központi könyvtár és a tanzéki, kari könyvtárak kapcsolata.

Reményeink szerint az egyetemi könyvtár-igazgatók szakmai tanácskozó testülete hatékony keretet teremt a felsőoktatási könyvtárakkal szemben támasztott igényeknek megfelelő kreatív tevékenységek kibontakozásához. Az igazgatók és munkatársaik eddigi véleményalkotása és aktív közreműködése a szakmai érdekek érvényesítésében, a különböző koncepciók megfogalmazásában, mindenképpen biztosítja a korszerű szolgáltatásokat nyújtó egyetemi könyvtári modell megvalósításának.

Bízom abban, hogy az EKK kezdeti lendülete megmarad, és a "Ladies' and gentlemen's club"-összejövetelek jó hagyományait megtartva, a könyvtárosok olyan szakmai érdekképviselői fórumává válik, amelyre érdemes odafigyelni.

Huszár Ernőné
(Az EKK elnöke)

Műszaki szeminárium az adatátvitelről

Adatkommunikáció Európában ma és a közeljövőben címmel egynapos műszaki szeminárium zajlott le 1992. október 6-án a Magyar Gazdasági Kamara Kossuth téri székházában. Az előzetes értesítésekben az állt, hogy a szeminárium rendezője a Magyar Gazdasági Kamara. Csak a helyszínen derült ki, hogy a tulajdonképpen rendező a *Schöller Electronics* nevű osztrák cég. Így az előadások egy része a rendező cég nézeteit és üzletpolitikáját tükrözte (de, meg kell adni, nem reklámstílusban!). Négy magyar előadás színezte a rendezvényt, három a Matáv és egy leányvállalata, egy pedig a BME részéről. Sajnálatos, hogy az előadóknak kérdéseket feltenni, velük vitatkozni a plénum előtt nem adtak módot, csak szűk körben a szünetekben.

A rendező cég képviselője, *Peter Tomsu* három előadást is tartott. Az egyikben a cég hálózatzvezérlő rendszerét ismertette (ez akkor válik szükségessé, ha több már működő helyi vagy közép méretű hálózatot kapcsolnak össze egy magasabb szintű hálózattal), a másodikban a cég modem- és multiplexerválasztékát, a harmadikban pedig a cég műszaki stratégiáját a közeljövő korszerű városi-országos adatátviteli-távközlési hálózatai terén.

A magyar előadások közül kettő érdemel kiemlést.

A magyar előadások közül kettő érdemel kiemlést.

Fekete László (Budapesti Műszaki Egyetem) a három nagy budapesti egyetemet behálózó új fényvezető kábeles adatátviteli hálózatot ismertette. A közel-múltban kivitelezett, ma már működő fényvezető kábeles gyűrű az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karának Múzeum körüli épülete, a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Fővám téri épülete, a Budapesti Műszaki Egyetem néhány épülete és az ELTE TTK látványos épületcsoportja között létesít gyors digitális adatátviteli kapcsolatot (FDDI = fast digital data interchange). Ezek a csomópontokon csatlakoznak hozzá a három egyetem korábban kiépített, és az egyetemek egészét behálózó helyi és közép méretű hálózatai.

Kovács Oszkár (Magyar Távközlési Rt., PKI Távközlési Intézet) egyrészt a Matáv struktúraváltását, a róla levált kisebb kft.-k funkcióját ismertette, másrészt a Matáv rövid és középtávú adatátviteli terveit. A tervek közül kettő érdemel feltétlenül különös figyelmet. A csomagkapcsolt (X.25) adatátviteli hálózat* hónapokon belül teljesen kiépülő országos gerinchálózata a rendszer húsz csomópontját köti úgy össze, hogy mindegyik vidéki csomópont legalább két különböző irányban futó vonallal kapcsolódik a többihez, egy közvetlen budapesti összeköttetéssel és legalább egy olyan, amelyik valamelyik

másik vidéki csomópontra fut. Az öt regionális központ egyenként négy-öt összeköttetéssel rendelkezik majd. Hosszabb távú terv, de 1993-ban nagyrészt elkészül az országos digitális gerinchálózat, amely fényvezető kábeles, digitális koaxiális kábeles és mikrohullámú technikát kombinálva hálózta majd be az országot. Ez a nagy sebességű digitális alaphálózat előbb-utóbb fokozatosan átveszi majd valamennyi vezetékes távközlési ágazat gerinchálózati funkcióját, de bekapcsolódik az őr távközlési földi állomás (Taljándörög) is.

Válas György

(Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár)

* Részletesebben lásd: Gonda László: Csomagkapcsolt adathálózatok = TMT, 39. köt. 1. sz. 1992. p. 14–22.

Tájékoztató az MKE vállalkozási információs továbbképző tanfolyamairól

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete korábbi elgondolásokra alapozva gyakorló könyvtárosok számára továbbképző tanfolyamokat szervezett a vállalkozási információs szolgáltatások megismertetésére, adatbázisok kialakítására, szolgáltatások indítására. A tanfolyamhoz jelentős támogatást nyújtott a Művelődési és Köznevelési Minisztérium, a szombathelyi Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola Könyvtári Tanszéke és a Békés Megyei Könyvtár. A British Council támogatása tette lehetővé, hogy a két tanfolyamot neves, nemzetközi hírű angol professzorok vezessék.

A tanfolyamok programjában az alábbi témák szerepeltek:

- ▶ A könyvtári-információs szolgáltatások aktuális elméleti és gyakorlati kérdései, új perspektívák a könyvtárosi szakmában.
- ▶ Könyvtári kommunikációs rendszerek, hazai és nemzetközi adatbázisok használata, helyi hálózatok, CD-ROM adatbázisok. Vállalkozási információk. Elsődleges és másodlagos hagyományos források. Elektronikus információs források, adatbázisok.
- ▶ Vállalkozási információs szolgáltatások. Az információközvetítők szerepe. Nemzeti könyvtárak, szakkönyvtárak, közművelődési könyvtárak, vállalati könyvtárak tevékenysége, lehetőségei a vállalkozási információs szolgáltatások terén.
- ▶ A könyvtári információs szolgáltatások menedzselése.

A hallgatók a 40 órás tanfolyamon – amelynek felét előadások, felét gyakorlati foglalkozások tették ki – magas színvonalú továbbképzésben részesül-

tek. Az angol nyelvű előadások és bemutatók megértését magyar nyelvű magyarázatok, illetve tolmácsolások segítették elő.

A tanfolyam angol előadója Békéscsabán – 1992. augusztus 3–8-ig – Michael Lowe, az University Wales (Aberystwyth) tanára, Szombathelyen pedig – 1992. augusztus 23–28-ig – Mel Collier, a De Montfort University (Leicester) professzora volt. A tanfolyamokon előadásokkal, illetve a tanfolyami gyakorlatok vezetésével Dömötör Lajosné, a Veszprémi Egyetem Központi Könyvtárának főigazgatója, Tóth Gyula, a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola tanszékvezető főiskolai tanára, Ambrus Zoltán, a Békés Megyei Könyvtár igazgatója, Téglási Ágnes, Pálvölgyi Mihály és Murányi Péter, a Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskola tanárai, valamint Jáki Éva, az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium főelőadója működött közre. A tanfolyamok keretében vállalkozási információs adatbázisokat létesítő, forgalmazó vagy ilyen típusú szolgáltatásokat közreadó magyar intézmények is bemutatót tartottak.

A tanfolyamoknak 50 hallgatója volt. A résztvevők különböző típusú, így egyetemi és főiskolai, valamint közművelődési könyvtárakból kerültek ki.

A hallgatók megítélése szerint hasznosak voltak a tanfolyamok, s jól ösztönöztek arra, hogy kezdeményezőleg lépjenek fel ezen az igen bonyolult szakterületen. Remélhetőleg a téma napirenden marad, mind a gyakorlat, mind az elmélet, mind pedig a képzés síkján.

Billédi Ferencné